

בדהרבי אבותינו

עלון שבועי שע"י תלמוד תורה 'עטרת חיים' לבני תורה ק"ק תימן יע"א
בנשיאות מרן הגאון רבי יצחק רצאבי שליט"א

רח' הרא"ש 2 אלעד, ישראל. טל: 03-9097022

הגיליון מופץ בכל בתי הכנסת ק"ק תימן בעיר אלעד ועוד..

פניני הלכה

טעם מנהגינו לומר יגדל בסיום תפילת ליל שבת

ז"ל מהרי"ץ בעץ חיים (ה"א דף ק"ג):
הוא פיוט נחמד ובו מבואר י"ג עיקרי הדת אשר הניח הר"י אלבו בס' העיקרים על כן אחר שהעדנו בווכלו בחידוש העולם נהגו לומר פיוט יגדל אלדים בכל שבת ונכון להיות כל איש שרר בביתו בכוונה זו (חמ"י שם):

ומדבריו אלה למדנו ב' דברים הא' שאין לאמרו אלא אחר התפלה לסמכו אל ויכולו. שנית שאין המושך בעמוד האחרון

בנתיבי החינוך

הרב אליהו נהרי שליט"א מנהל הת"ת

ויקח קרח במדבר טז. א

מובא ב'מדרש תנחומא': ויקח קרח. על ידי מה נחלק. על ידי אליצפן בן עזיאל אחי אביו, שנעשה נשיא על משפחתו, שנאמר: ונשיא בית אב למשפחות הקהתי אליצפן בן עזיאל (במדבר ג, ל). אמר קרח, ארבעה אחים היו אחי אבא, שנאמר: ובני קהת עמרם ויצהר חבורן ועזיאל (שמות ו, יח). עמרם הבכור, זכה אהרן ובניו לכהונה, ומשה אחיו למלכות. מי ראוי לטל את השנייה לא השני. ואני בנו של יצהר, הייתי ראוי להיות על משפחתי נשיא. והוא עשה בנו של עזיאל קטן של אחי אבא יהא גדול עלי. הריני חולק ומבטל כל מה שנעשה על ידו. לפיכך היתה מחלקתו, עכ"ל.

כמה כוחה של נגיעה, משבשת דעתו של האדם אפילו שהוא מגדולי ישראל, ומאבדתו מהעולם לדראון עולם. והאמת שכמעט ואין אנשים שאינם פועלים מנגיעה אישית, אלא שלכל אחד ואחד יש גבול מסוים עד כמה הוא פועל ועושה. דיש אנשים עוצרים את עצמם, מפני הבושה כיצד אחרים יסתכלו עליהם, ואולי מתוך שלא לשמה יבוא לשמה. אך לעיתים רבות הדבר גובל בפגיעה בוולת, ואף עיתים כנגד דברים מפורשים בתורה ובחז"ל.

ופעם אחת כשדרשתי באחת מבתי הכנסיות בארץ, בקשוני לומר דבר הלכה קצר. אמרתי להם, אומר לכם דבר הקשור לבית הכנסת. מנהגינו שאין עושים צורת אריות ושאר חיות וכיו"ב בבית הכנסת, וכפי שמבואר בפוסקים וכו' ומארי חיים סנאוני וצ"ל לא היה נכנס לבית הכנסת שיש שם צורת אריות וכו'. ואחד מהשומעים (משרש עמלק) הטיח כלפי בכעס, 'מה אתה מחדש חידושים, אדם בא לבית הכנסת להתפלל, מה זה משנה מה יש שם, העיקר הוא מתפלל'. אמרתי לו, 'כך המנהג וכך מבואר בפוסקים'. המשיך להטיח בכעס את דעתו, והתעלם מהמנהג והפוסקים. אמרתי לו, בזכותך אספר סיפור לכולם. שוב הטיח כנגד, 'בסיפורים אתם מומחים'. אמרתי, 'ב"ה לפחות בזה אני מומחה' והתחלתי לספר.

ישבתי פעם סמוך לר"ה עם סוכן ביטוח בגיל העמידה אשר אינו שומר תו"מ, ודיברתי עמו בדברי חיזוק. אמר לי הסוכן ביטוח, אני שולח סמוך לר"ה ברכה לכל לקוחותי, 'שתהיה לך שנה טובה, ותהיה איש טוב'. שאלתי אותו, מה זה איש טוב? השיב לי, זה לא משנה, כל אחד יפרש את זה איך שהוא רוצה. אתה תפרש תורה, הוא יפרש עבודה, והאחר יפרש צבא. כל אחד שיהיה איש טוב איך שהוא חושב. אמרתי לו, דמה בנפשך, אתה קנית מכונת כביסה חדשה משוכללת מאוד. לרגל שמחתך הזמנת את כל חבריך הטובים, שאלת אותם, מה אתם אומרים איך אפעיל אותה? וכל אחד אומר לך את דעתו. למי תשמע? הוא ניסה בהתחלה להתחמק מלענות תשובה, אך לאחר אילווצים נענה ואמר, לא אקשיב לאף אחד אלא אסתכל בספר הוראות היצרן ואפעילה על פי הספר. אמרתי לו, ישמעו אוניך מה שפך מדבר. אי אפשר שכל אחד בעולמנו זה, יהיה איש טוב לפי דעתו. יש יצרן לעולם והוא כתב ספר הוראות - התורה הקדושה, אנו חיים על פיה כי אבוי ואסון גדול אם לא נשתמש בעולם לפי הוראות היצרן. ה"ה כאן, יש ספרי הלכה ופוסקים, אי אפשר להחליט לפי הלב.

מאידך כשאדם בעל אמונה אמיתית וחזקה, אינו מפעיל את נגיעותיו האישיות, כי הוא יודע שכל מה שה' עושה לטובה עושה. ולהבין דברינו עד לאן הם מגיעים, אספר את אשר סיפר לי אחד הזקנים. בגדרה התגורר זקן עוור ששמו מארי חיים והב, שהיה ת"ח גדול, לבו מלא תורה. בילדותו הוא היה רואה ככל האדם. מה אירע לו שנתעוור ב"מ? כשהיה ילד, בטעות הוא הפיל את הנרגילה של סבו מארי סעיד והב, שהיה ת"ח גדול וקדוש. מארי סעיד פלט מפיו על זה "עמיה", שפירושו עוור. ר"ל שהוא לא מסתכל מה שהוא עושה. באותו רגע נתעוור הילד מכת פליטת סבו הצדיק. הסבא מארי סעיד, נצטער על זה מאוד ורצה לעשות שהילד יראה. אך אביו של הילד [חיים] אמר לאביו [מארי סעיד], "אל תצטער אבא, אם הילד התעוור הוא מאת ה', זה רצונו, ועל כן אל תעשה עם זה כלום". ע"כ. נחשוב אם הדבר היה בדורנו כיצד האדם היה מגיב, ה' ירחם. כמה אמונה בו יתברך צריך האדם להחזיר בלבו שהכל מאת ה' יתברך ואין לו להתלונן על אף אדם בעולם, ולא עוד מנע מאביו לרפאתו כי זה רצונו ה' ב"ה.

כל זאת כתבנו, מפני שאם בגדולים למדונו חז"ל כמה גדולה היא הנגיעה, וכמה היא מסוכנת. על אחת כמה וכמה כשמדובר בילדים אשר בטבעם הם מקנאים, כי יצר לב האדם רע מנעוריו ומפרשים את כל אשר עושים להם או לחבריהם לכיוון השלילי, למה אותי מענישים ואותו לא, למה הוא קיבל ואני לא, וכן על זה הדרך. ודבר זה גורם להם מרמור ותסכול רב. וכמו"כ הם פועלים מנגיעות אישיות ומטיבים לחבר מסוים ולשני לא, מפני שרוצים לקנות את אמונו בכדי להרויח ממנו דבר מסוים. ולולי שדבר זה פוגע באחרים החרשנו, אך דבר זה מוליד שנאה וקנאה ומדנים בחברה אשר הם שוהים. ועל כן יש לאדם לחנך ילדיו ותלמידיו, להסביר לו שטענותיו ופעולותיו הינן לא יותר מאשר נגיעה אישית. ואף להסביר ולדבר רבות על מה שאמרו חכמינו שאין אדם נוגע במוכן לחבירו כמלוא נימה! ובוה אף מרוויח להגדיל כח האמונה בלבותם. וירבה בסיפורים ממדרשי חז"ל, ואף מהחיי יום יום שאין לך אדם שלא חווה זאת על בשרו, אלא שצריך לפקוח עינים לראות שכל אשר עשה ה' לטובתו הוא עשה, ובדרך שאדם חפץ לילך בו מוליכין אותו.

יערך משפע בריכה העליונה, האישי ירא אלדים ואצהב תורה, מהנה ת"ח מנכסיו ומרבה בביתו ישיבה, עושה מאהלו כאהלו של אברהם אבינו ע"ה, ומוסיף נדבה ככל לאל ידו, רבי גלעד אגרוהם הי"ו. יה"ר שיזכה בכל הברכות האמורות בתורה מהחל ועד גמירא, ויראה כל יוציא תלמידי חכמים גדולים, עושים באהבה רצון אלדים.

מחידושי רבותינו

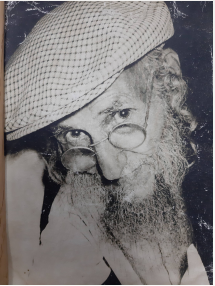
מוהר"ר סעדיה בן אור זצ"ל
מתוך חיבורו נתיבות חכמה עמ' רצ"ד נתיב המדות

הוכח תוכיח את עמיתך

פתרונות לפרשת 'שלח לך'
אחודה חידה! פרשת ציצית.
הזוכה: מי שהכל שלו.
מי בתמונה: טרם נפתרה!

אברהם זיכה!
המדבק בטומאה יורד מטה
והמדבק בקדושה עולה מעלה
מנין?
בין הפותרים נכונה יוגרל פרס

מי בתמונה?

בין הפותרים נכונה יוגרל פרס

נאה ויאה לכל איש ישראל אשר יראת אלדים לנגד עיניו ואהבת ישראל בליבו, כי יהיו אמריו אמרי חן ודבריו במתק שפתיים, דרכיו דרכי נועם ונתיבותיו נתיבי שלום. ויהיה דובר צדק ומגיד מישרים, רודף חסד ואמת, בכל לבו ונפשו ומאודו. ובוזה ימצא חן ושכל טוב בעיני אלדים ואדם, שכן תמצא רוס"ת אלו לבו ונפשו ומאודו, עולין בגימטריא חן, ושאר אותיותיהן עולין בגימטריא שכינה אדם.

ובפרט ישתדל האדם שיהיו דבריו דברים מוארים ובהירים, נהירים ומאירים כנז"ל, לא רק בענייני חולין ודברים גשמיים, אלא גם ישגיח בעיני שכלו וישמיע במרום קולו גם בעניינים רוחניים העומדים ברומו של עולם, דהיינו ללמד דעת את העם, להורות להם את הדרך ילכו בה ואת המעשה אשר יעשו, הן בשמירת השבת והן בשמירת הלשון, הן בדברי השתדלות ללמוד בתורת אלדים חיים והן להנהיגם בשובה ונחת לקיים מצוות השי"ת, עשיית מעשים טובים ופועל פעלים מפוארים.

ובזה תהיה לו זכות גדולה, כי הוא היה יהיה בבחינת מזכה הרבים. ועליו ועל אישים כמוהו יתקיים מאמר הכתוב (דניאל יב) ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד, להגן עליהם מכל רע בעוה"ז ולזכותם לחיות בנועם ה' לעוה"ב. וכמה צריכין לשמוח אותן האנשים שזוכין לעסוק בעניינים קדושים אלה, אשר בזה הם עושים חיוקין למצוות הבורא ית"ש.

ואפילו אם יש אנשים אשר התוכחה לא תהיה להם לרצון ומביזם אותו עבור זה, לא יחוש לזה כלל, כי שכרו יותר גדול עבור זה שסובל עלבון בשביל כבוד השי"ת, וכדאיתא כעין זה בירושלמי פרקא בתרא דפאה, עיין שם. ואשרי הזוכה לזה.

ואע"פ שצריך האדם להוכיח את תלמידיו ושומעי לקחו בנועם שיח ומתק שפתיים, מצד אהבת הבריות וכבודן, מ"מ אם אינם שומעים צריך לנהוג בהם ביד תקיפה, ואין בזה שום עוון, ובלבד שתהיה כוונתו לשם שמים לקרבן לתורה ולעבודת הבורא ית"ש, כי מחלוקת כזו אינה עוון כלל, שהיא בכלל מצות תוכחה אם אין שומעין לו בלשון רכה.

ועליהם אמר הכתוב (משלי כד) ולמוכיחים ינעם, כי כמה חן ימצא בעיני השי"ת עבור זה, לפי שהוא דומה למי שמציל את בן המלך שלא יטבע בנהר אשר כמה אהבה נתוספה בלב אביו עליו, והלא כתיב (דברים יד) בנים אתם לה' אלדיכם, וכשהוא מחלל שבת הלא תכרת נפשו מארץ החיים וכמה צרות מוכנות לפניו עבור זה, וכשהוא מוכיחו ומחזירו למוטב, הרי הוא מצילו, ולפיכך אל יתראש בזה.

וכן מצינו אצל נחמיה שהיה מורז על עניין שמירת השבת ומריב עם חורי יהודה. ובדברי מיכה הנביא מבואר שעיקר החרבן היה בשביל השבת. והמזוזו את ישראל ליכותם למצוות, וזכותו גדולה מאד, כמו שאמרו חז"ל באלקנה כשהיה עולה לרגל בכל שנה, היה מכוון את ישראל בכל פעם שגם הם יזכו במצוה זו לעלות לרגל, ואמר לו הקב"ה אתה כוונת לזכות את ישראל, אני אוציא ממך בן שיוכה את ישראל, וזכה ויצא ממנו שמואל הנביא. וכבר האריך בעניין זה הגאון החסיד בעל חפץ חיים זלה"ה.

זרע ישראל זרע קדש שומרי השבת, אין להם לחוש למצפון ההבל שבליבם לומר כי צריך להשתדל להיות אהובים לציבור וכיוצא בדברים שרגילים לומר, כי הם דברי היצה"ר שרוצה לבטל את האדם ממצוות התוכחה, כמו שכתב הרב הנז' כי האהבה צריכה להיות תחילה להקב"ה ואח"כ אהבת הבריות. ועוד שגם המוכיח כוונתו לטובת מחללי השבת ח"ו, שלא יכרתו ושלא יטבעו במים הזידונים, וכמו שאם האדם רואה נפש טובעת בים ומסרבת להנצל לא משגיחים עליה אלא מצילים אותה בעל כרחו, ולאור זה תהיה תודה מאת הניצול עצמו וגם מהוריו, אשר ימליצו טוב עליו, ואבינו מלכנו שבשמים יאהוב אותו יותר ויותר, כן הוא הדבר בדרך התוכחה, וכמו שכבר הזכרנו מזה לעיל. ואע"פ שהחוטאים חוזרים אח"כ לחטאם ושונים במעשיהם הרעים, מ"מ כבר נמנעו כמה וכמה פעמים מן העבירה, והרבה מהם עוובים את החטא לגמרי. עוד כתב הרב הנז' בשם הגר"א בשם האר"י זלה"ה, שהאדם המוכיח לחבירו לשם שמים, אף אם לא שמע לו ולא קיבל דבריו, עכ"ז יש לו למוכיח שכר גדול ע"ז, לפי שהוא עשה את החובה המוטלת עליו.

ואשרי האיש אשר יש לו יד וחלק בין מזכי הרבים, ובפרט במצוות שמירת קדושת השבת אשר היא ראש לבית ישראל. ויש לעודד את כל יחיד המוכיח, כי ימשיך בדרך הקדושה בדברי תוכחת ומוסר, אך בדברי נועם ובלשון רכה, כי כל זמן שהחוטאים מאוינים ומקשיבים לדבריו לשמור על קדושת השבת לשון רכה עדיף, אך אם אין דברי התוכחת נשמעים, יוכיחם בלשון חריפה כנז' לעיל.

וכבר סיפרו על הגר"א זלה"ה כי פעם אחת היה עובר על פני בית מחלל שבת ביום חול, והיה משוחח עמו על קדושת השבת וזכות קיומה, והיה אומר לו שמדבר עמו מפני ששמע שאינו שומר שבת, ויש לו זכות להוכיח אותו ולהעיר לו בפני עצמו בכבוד הראוי לו. ודבריו עשו רושם גדול. ומזה ילמד האדם דרך צדיקים, להוכיח במישור לכל איש מישראל כי ישתדל לשמור שבת כהלכתו, ושכרו כפול מן השמים, כי השבת שקול ככל התורה כולה.

ישתדל האדם הירא אלדים וגומל חסד עושה הטוב והישר בעיני אלדים ואדם, לקרב כל אחד מישראל, ואפילו לאדם ירוד ערך פושע ובעל עבירה, להוכיחו ולהדריכו ולעודדו, להמציא לו מזור לנפשו ורפואת תעלה לרוחו, להרחיקו ממקור החושך ולקרבו אל מקור האור, להודיעו את דרכי הישר ולהנחהו במעגלי צדק, למען יזכה עם כלל בית ישראל לחיות בנועם ה' תמים, וכמאמר דוד המלך ע"ה (תלים כ"ג) ושבתו בבית ה' לאורך ימים. וחובה גדולה על החכמים השרידים אשר ה' קורא. להסב לבבות בני ישראל הלומדים בתורתנו הקדושה, שתהיה כוונתם בלימודם אך ורק לעשות נחת רוח לאביהם שבשמים, כי הקב"ה ישראל והתורה אחד הם, וכולם יחד בסוד האחדות, שכן תמצא אות יו"ד דשם הוי"ה במ"ק היא אחד, וכן אות יו"ד דשם ישראל היא אחד, וכן אות אל"ף דתיבת אורייתא היא אחד, נמצאו שלושתם בסוד האחדות. וכבר הארכתי בזה במקום אחר.

וישתדל האדם הירא אלדים וגומל חסד, עושה הטוב והישר בעיני אלדים ואדם, לקרב את כל אחד מישראל, ואפילו לאדם פחות הערך, פושע ובעל עבירה, לייסרו ולהוכיחו, לנחמו ולעודדו, להמציא לו מזור לנפשו ורפואת תעלה לרוחו, להרחיקו ממקור החשך ולקרבו אל מקור האור, להושיבוהו בהיכלי מלך לחיות בנועם ה' תמיד.

ומאד מאד ישתדל האדם ליכות את כל אחד ואחד מישראל כפי אשר תשיג ידו, להוכיחו בתוכחות עלי עוון, כי הרי הוא גומל חסד הן בכל מצוה שהוא מקיים והן בכל מעשה טוב אשר הוא עושה והן בכל לימוד תורה אשר הוא לומד. כי בזה הוא מוכה את הרבים וזכות הרבים תלוייה בו. ובוזה הוא גומל חסד עם עצמו ועם הקב"ה ועם ישראל, עם העליונים ועם התחתונים. ואז יהיה שכרו אותו ופעולתו לפניו.

מאירי את הצופים
מתורה ומצוות אופים...
התלמידים הנצפים ישו
לוי (כיתה ב') ויהונתן יאחי
(כיתה ד') נ"י, אכר צבר
נקודות רבות על שניון
על פה מאות פסקים
ומנייות, לרכישת צרות
ארכיקים ורכיסי. הטוב
עם חפריהם וחילקו להם
ארכיקים מאכר לכו
וקיבלו.
למורה על מנת לצלות...

לעילוי נשמת
מרדכי בן שלמה חסיד
ובן עמי בן בנימין עוזיירי, תנצב"ה

לזש"ק
תומר ישראל בן יעקב
ואודליה בת מנשה

לרפואת
יוסף בן משה דנין
בשכחע"י

מהליכות אבותינו

דברו לשונם בחכמה ובדעת

אבותינו הקדושים והשנונים אשר היו בקיאים בתורה ובמדרשים, הרגילו לשונם לדבר צחות, ואף בהרבה פעמים דיברו ברמיזא ולהבין דבריהם בחכמה, כגון, כשהיו רואים אדם מתעקש על מדותיו ואינו מקבל דברי האחרים, היו אומרים עליו (מתורגם מתימנית לע"ז) 'הוא משל ויעפילו'. ר"ל, הוא כמו אותם האנשים שהתעקשו לעלות להר ללכת ולכבוש את ארץ ישראל על אף שה' אמר להם לא תעלו ולא תלחמו וכו'. וכן כאשר היה ילד שאינו הולך בדרך ה' כיאות וממרה פי הגדולים היו מפטירים כנגדו יצא העגל הזה, לרמוז על מדות הילד הזה כמעשה חטא העגל שהמרו פי ה'.

זה ועוד רבים משליהם, אמרו בחכמה ובדעת, למען ישכילו השומעים ברמו, ולא לפגוע בהדיא באדם. ואשרי המשיכל ההולך בדרכיהם.

הויכח כותחית...

לכבוד הרב צו

לפס ורכה.

נתנאל (אפי כיתה ט') ה'ק"ר

לך חל צמח פסח לזכרו

את כל מסכת סוכה מתלמוד

בבלי (נ"ו דפיט) ולתור 3

עצות (צמ טתי הפסקות

בלבד) צמד הפלחה משיחה!

יה"ר ישיש' כק ויאלה מצלה

מצלה מצלות התורה

והקדושה.

שמוצ 2016.

זאת עשו קחו לכם מחתות קרח וכל עדתו (במדבר טז. ו)

יש להקשות למה א"ל משה ליקח מחתות להקטיר והוא רוצה בתקנה ולא בקלקלה ח"ו על בחיר הנביאים שיתן להם דבר הכשלה ויש לתרץ ע"ד אפשר שמשה לא היה עושה דבר אלא ע"פ הדבור וזה תקנתם כיון שלא רצו לשמוע נשרפו כמו בני אהרן וזה תמצא שנתקדשו המחתות שלהם וזה כמו"ל בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו ועוד כ"י זאת עשו הכא וגבי יעקב כ' א"כ איפוא זאת עשו כיון שאדם רואה שאין עצתו נשמעת מעתיקים לפי דבריהם לתחבולה אחרת אולי יהא תקנה לחזור בהם וזהו זאת עשו התפללו ל"ית שהפעולה הזאת תישר בעיני האל ולא תגרמו רעה כיון שלא שמעתם ומ"כ שאם היה קרח נכנע לפני משה היה זוכה ועושה תקון גדול אלא גסות רוחו טרדתו מהעולם, וכן תמצא קחו לכם מחתות סופי תיבות מו"ת, א"ל תגרמו מיתה לכם שאתם רוצים שהשמאל תהא ימין ולא היא כי עתה הימין צריך לבסס העו' ותכנעו לפניו כי ה' הגבורות עדיין לא נמתקו והקטרת לכהן גדול למתק הגי' ותבוא ברכה ע"י לעולם אבי"ר:

(יחמת שלמה למוהר"ש טביב זצ"ל)

וישמע משה ויפל על פניו (במדבר טז. ה)

יש מפרשים ובכללם רס"ג שנפל על פניו לבקש חוון ונבואה מהי"ת. ואפשר כי לא הבין משה דברי מחלוקתם באומרים ומדוע תתנשא אם רצונם לחלוק הכהונה והמלכות ביחד, או על אחד מהם, שאם היתה מחלוקתם גם על המלכות לא היה מקפיד, שהרי הוא צווח האנכי הריתי וגו', אבל אם מחלוקתם היא על הכהונה אין לה תקנה שהור הקרב יומת כתיב בה, ומפני טרדת הלב שהיה לו אז באותה שעה וגם שהם עומדים עליו לבלבל דעתו לכן — ויפל על פניו כדי לכוון דעתו ואז יוכל לקבל הנבואה.

וזהו הטעם שהפפ"ן לפופ"ן כאן, להעיר שהוא כדי לכוון דעתו למעלה מעלה לא כנפילת פנים שנא' בבלעם שהיה נפל וגלוי עינים מפני טומאת הערלה שהיה ערל, אבל משה גם שנפל על פניו נכנס הוא בכונתו לפני ולפנים ומבינה נביאים.

(משכיל הורש' למוהר"ח קרח זצ"ל)

בדרכיהם אתהלך...

נטית ימינך תבלעמו ארץ

מעשה היה בחסיד אחד ממשפחת בית צאלח, שהיה עני ביותר, וכל חשקו ואהבתו ללמוד במשנה ביום ובלילה, לא פסק גרסא מפומיה, ובכל ערב שבת וערב יום טוב היה לו עת קבע ללמוד בעת הצהרים, מתקבצים יחידי סגולה אל בית הכנסת של בית צאלח, והוא הולך עמהם ללמוד זוהר והלכה. וכבר רחצו לכבוד שבת, ולבשו בגדי שבת, עד הגיע זמן התקבץ כל העם לומר שיר השירים והם לומדים. ככה יעשו כל הימים עד היום הזה, זולתי בערב פסח, שלומדים בהרמב"ם ז"ל הלכות קרבן פסח. ובערב יום הכיפורים, לומדים סדר עבודת יום הכפורים בהרמב"ם ז"ל.

זה החסיד התנא והייט בקי במשנהו, פעם אחת בערב שבת אחר הצהרים הוצרך לעלות מן קאע אליהוד אל אוול המדינה, עיר הגוים. וכבר הוא לובש בגדים לבנים, בגדי שבת, ולא הפשיטם מעליו. והגוים בארץ התימן מתקנאים מבגדי היהודים, שהם לבנים.

כיון שהגיע באב אלסב"ח והשער שבחומה המבדילה בין השכונה היהודית לעיר המוסלמית, ושם יש מעין גובר, ויש שם (היינו במי המעין) גוי קצב מדיח הקרבים ובני מעיים של נבילה. והנה עבר מלפניו היהודי מלובש בגדי שבת, לא ראו זה את זה. ויהי בעברו, נתמלא הגוי זעם ועברה, והוא טמא משוקץ ומתועב. שפך על היהודי מאחור צואת סניא דיבין (הוא הכרס הפנימי של הבהמה), וטנף בו ובבגדיו.

והיהודי הבין ולא החזיר פניו לאחור, ולא ראהו ולא הכירהו. והוא זלגו עיניו דמעות, כי איש עני, ואין לו מה ללבוש. פתח פיו ואמר, רבוניה דעלמא, בכל יום ויום אני אומר תנ"א, ראשי תיבות נטית ימינך תבלעמו ארץ. תנן ה"תם לצייד, ראשי תיבות כה"ת משימות ע"ב. תנו רבנן לצייד, ראשי תיבות כ"ת, מנין עשרת הדברות שנתן לנו - (דהיינו, מנין האותיות שבעשרת הדברות). בעבור התנאים, עשה עמי אות לטובה, יראו שונאי ויבושו.

והארץ פתחה פיה, ונבלע הגוי עד ירכיו. ויצעק ויקרא, וי, וי, נבלעתי בקרקע. נתקבצו כל הגוים, והיו אוחזים בו להעלותו. והוא צועק ואומר, הניחוהו, פן תצא רוחו ובלשון כינוי, וכוונתו שהגוי זעק להניחו במקומו, כי אם יוסיפו למשכו בחזקה עלולה לצאת רוחו. ויחפרו כל הגוים סביבותיו, אולי יעלוהו, ולא יכלו. והוא צועק ובוכה, והוא אכל במקומו, ושותה ומשתין וישן, שלשת ימים. תמהו כל העולם עליו.

גם המלך אלאמאס אלהאדי תמה מזה הדבר תמהא גדולה, אשר לא היה כמוהו מעולם. עד שבא אליו בעצמו ואמר לו, ספר לי מה אירע לך. אמר לו, אדוני המלך, אני על המעין, הייתי מדיח את הקרבים ואת בני מעיים חוץ. והנה עבר יהודי אחד, מלובש בגדים לבנים נקיים על בגדיו, וטנפתי אותם. ואני לא ראיתי פניו, גם הוא לא ראה פני. וכיון שעבר מעלי, בקשתי לילך הביתה, נטבעתי בארץ ככל אשר אתה רואה.

עמד וגזר המלך לקבץ את כל היהודים, ונקבצו כלם יחד. אמר להם, חפשו נא אחרי היהודי אשר הזיק בזה המסלם. אמרו, כלנו נקרב אצל המסלם המובלע בארץ. באו ואמרו לגוי המובלע, אתה מכיר ביהודי שחטאת לו והזיק אותך. אמר להם, אני לא הכרתי בפניו, והוא לא החזיר פניו לאחור. אמר המלך, ומה תהא העצה בזה המסלם, כי ימות במקומו (כלומר, שהרי הוא עלול למות. או בלשון תמיחה, וכי זה יהא גורלו).

אמרו לו, אם על המלך טוב, יצוה למסלם ויקנה בגדים חדשים לבנים משוק של יהודים, ואת אשמו יביא כסף נדבת לבו ויניחם בתוך הבגדים, זהו קנסו. ואת הבגדים ואת הכסף ישלחם ביד איש עתי, ויניחם בחצר בית הכנסת של טיר"י. ומי שחטא לו, הוא יקחם וימחול לו, ויתרפא ויחזור לקדמותו. וכן היה, שכן עשה ונתרפא, ולא ידע מי הכהו ומי הזיקו.

(יקרא הדורות' מהדורת נסח תימן עמ' ש"צ)

לעילוי נשמת חיים בן יחיא נהרי ז"ל, אוריאל אהרן בן אליהו פרץ ז"ל,
דוד בן סעיד בשארי ז"ל, יוסף בן יחיא נהרי ז"ל, ר' אברהם בן יצחק דאוד טביב זצ"ל,
יפה בת יחיא נהרי ע"ה, תנצב"ה

תפארת בנים

בין
שמים
לארץ

חכמי תימן

מארי עואץ בן סעידה זכריה זצ"ל
נולד בשנת תר"ץ בשוב
אלבידא.
שימש כרב הקהילות במחוז
אלגיל (אלגוף) במזרח תימן.
עניו וצנוע, עסק רבות בלימוד
תורת הנגלה והקבלה.
עלה לארץ בעליה הגדולה
בשנת תש"י.
נפטר בארץ בשנת תשכ"ד.

בעין
פחורה

במפל
דבורה

בנחל
הגילבון

ביציאה
ממקוה
האר"י
הקדוש

תלמידי ביתה חי אשר בס"ד נתקבלו לשיבות הטובות כל אחד לאן שלבו חפץ,
יצאו לכמה ימים התרענונות בצפון.

ביום חמישי התחילו את היום בלימוד תורה ומשם פנו להתברך מפי הזקן המיוחס
מארי שלמה כהן, ואח"כ לתפילת מנחה ברשב"י, ומשם למפל דבורה ומשם לנחל
הגילבון, ומשם לעין פחורה, ומשם לקצרון עשו צלי אש, ומשם למאהל גלעד בהר
יבנאל נמו את שינתם וקמו לקולות התרנגולים, העיזים, הכבשים, הסוסים, הטווסים,
וכל חיות ההרים. ובבוקר התפללו שחרית ופתחו ימים בלימוד תורה, ואח"כ סעדו
לבם, ומשם לתפילה בקבר ר"מ בעל הנס, והרמב"ם וכל הצדיקים הסמוכים אליו,
ומשם נהנו בימה שלטבריה, וסעדו לבם בצלי אש, ומשם נסעו לצפת והתכוננו לשבת
המלכה כאשר טבלו במקוה האר"י הקדוש.

ועשו שבת גיבוש עם מחנכם הרב אפרים לוי הי"ו ומנהלם הרב אליהו נהרי הי"ו
כאשר בכל סעודה אמרו הבחורים דברי תורה ושירות ותשבחות, ואף התקיים חידודון
עם פרסים יקרי ערך. ובשבת טבלו שוב במקוה האר"י הקדוש וסיירו במקומות
המקודשים. אשריהם תלמידי חכמים...

לרפואת אודליה בת מנשה בתושבכחע"י

המשך מהעמוד הראשון

לאמרו רק בשבת מטעם הנוי כאן ודלא כאותם שמהפכים לאמרו קודם ברכו הראשון דערבית גם
אומרים אותו ב"ט כשחל בחול ולא יתכן. וכ"ה מנהגנו ואני קבלתי מרבותי נ"ע לפי שידוע שתפלות
החול מתעטפות ועולות בתפילת ליל שבת כנודע מהמקובלים ומדאגה מדבר פן ח"ו אירע מקרה
אשר לא טהור ונזדמן חטא לידו בימות החול ועל כן אין בכח החוטא לעטוף תפלותיו דחול בתפלת
שבת כי לרשע אמר אלדיים מה לך לספר חקי על כן זאת העצה היעוצה מאת ה' יצאה לומר יגדל כי
בשנותו את טעמו לפני אבימלך נוסח זה הנה לשעה קלה נעשה צדיק בעדותו והודאתו ב"ג עיקרים
ובזה יש כח וחיל לעלות תפלותיו דחול בהיותו מתקן המעוות:
ועל כן ראוי לאחור אמירת יגדל עד לאחור כל התפלה שכל הקהל נמצאים כולם לעת כזאת ובוזה יזכו
כולם כי אין דומה עדותו יחידי בינו לבין עצמו לעדותו ברבים גם ברב עם הדרת מלך. ושוב ראיתי
הדבר מפורש להרב סדה"י שב' לומר יגדל אחר התפלה בנעימות ושמחה לכבוד היום והוא מכלל
העונג ע"ש:

ודע כי קבלה בידנו שפיוט זה הוא מיוסד מהר"ר שלמה ה' גבירול ז"ל וכמדומה לי שראיתי ג"כ בס'
הר"ר אליהו הבחור ז"ל שיחסה אליו יע"ש:

התודה...

הברכה...

לאניש היקר במעלה,
צענע ונחבא, אך ידיו רב לו
לחיווק התורה, ובפרט תשב"ד
במסורת אבותינו הנאמנה,
ה"ה תומר ישראל נדאף הי"ו
יהא רעוא שימלא ה' כל
משאלות לבו לטובה,
וישלה רפואה שלימה לרעיתו
אודליה בת מנשה תחי,
ויזכה אותם בפרי בטן זרע של
קיימא, אשר יאירו את העולם
כחמה באור התורה הקדושה,
ויאריך ה' ימיהם בטוב ושנותיהם
בנעימים, ויזכו לכל מדה טובה
ולשמחת בית השאובה, אכ"י.

הערות. הארות ותשובות לחידות
ניתן לשלוח לפקס: 03-9130009
או במייל:
e0504150896@gmail.com

לזשיק

יובל בן דוד

ורות בת זכריה

לזשיק

שלום בן יעקב ומירב

טליה בת מנשה